

Dosarul nr. 2ra-2160/19

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) N. Pasecinic
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Șiman,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Instituției Publice
„Agenția Servicii Publice” împotriva lui Ion Șiman, intervenienții accesorii
Societatea cu Răspundere Limitată „MLD Media” („Noi.md”), Societatea cu
Răspundere Limitată „Online Media” („Piațaauto.md”), „Cotidian.md”,
„Blogosfera.md”, „Moldovenii.md” și „Politic. md”, cu privire la apărarea onoarei
și reputației profesionale, dezmințirea informației false și defăimătoare, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 11 septembrie 2014, ÎS „CRIS „Registru” (succesor în drepturi IP
„Agenția Servicii Publice”) a depus cerere de chemare în judecată, ulterior
concretizată prin cererea din 23 octombrie 2014 (vol. I, f.d. 102-105), împotriva lui
Ion Șiman, intervenienții accesorii SRL „MLD Media”, SRL „Online Media”, prin
care a solicitat:

- constatarea faptului că informațiile (menționate în conținutul cererii de
chemare în judecată) răspândite de Ion Șiman sunt mincinoase, calomnioase,
defăimătoare și lezează reputația profesională a reclamantului;

- obligarea pârâtului Ion Șiman să dezmință, în cel mult 15 zile de la data
intrării în vigoare a hotărârii judecătorești, declarațiile mincinoase
răspândite/difuzate pe site-urile „Curaj.tv”, „Cotidian.md”, „Blogosfera.md”,
„Moldovenii.md”, „Piațaauto.md”, „Politic.md” și „Curaj.net”, conform textului
menționat în conținutul cererii de chemare în judecată;

- publicarea sau difuzarea pe site-urile „Curaj.tv”, „Cotidian.md”,
„Blogosfera.md”, „Moldovenii.md”, „Piațaauto.md”, „Politic.md”, „Noi.md” și
„Curaj.net”, a dezmințirii semnate de către Ion Șiman;

- cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat în rezultatul redării informațiilor false și calomnioase, încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului a sumei de 100 000 lei.

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

La 8 august 2013 pe site-ul „Curaj.tv”, de către Ion Șiman a fost expusă informația precum că au fost eliberate ilegal plăcuțe de înmatriculare, a fost făcut un concurs fals pentru procurarea utilajului și materiei prime, iar utilajele au fost supra-plătite fiind cauzat prejudiciu de 7 000 000 lei.

Informația răspândită de către Ion Șiman este calomnioasă, falsă și mincinoasă, determinând lezarea imaginii și reputației profesionale a ÎS „CRIS” Registru”, iar subiecții respectivi care au răspândit-o nu o pot dovedi, fiindcă aceasta nu corespunde realității și urmează a fi obligați potrivit legii de a o dezminți.

Expuneri similare au fost preluate și efectuate și pe site-ul „Cotidian.md”, „Blogosfera.md”, „Curaj.net”, „Noi.md”, „Moldoveni.md”, „Politic.md” și „Piataauto.md”.

Informația mincinoasă răspândită de Ion Șiman pe site-urile menționată, este o redare de fapte și afirmații neveridice și neprobate, rupte din context, iar modul lor de redare creează o stare de alertă, ponegrește imaginea și reputația profesională.

Prin cererea prealabilă din 20 august 2012, ÎS „CRIS „Registru” a solicitat autorului informației răspândite, precum și administratorilor site-urilor care au răspândit-o, dezmințirea acesteia și repara prejudiciul cauzat, însă aceasta a fost respinsă, fapt ce a determinat adresarea sa în instanța de judecată.

Prin încheierea din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis cererea IP „Agenția Servicii Publice” și s-a înlocuit ÎS „CRIS „Registru” cu succesorul său în drepturi IP „Agenția Servicii Publice”.

Prin încheierea protocolară din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a atras în proces, în calitate de intervenienți accesorii „Cotidian.md”, „Blogosfera.md”, „Moldovenii.md” și „Politic. md”.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată a IP „Agenția Servicii Publice” împotriva lui Ion Șiman, intervenienții accesorii SRL „MLD Media” („Noi.md”), SRL „Online Media” („Piataauto.md”), „Blogosfera.md”, „Cotidian.md”, „Moldovenii.md” și „Politic. md”, cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale, dezmințirea informației false și defăimătoare, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat că informația răspândită de către Ion Șiman și difuzată și dată publicității de către SRL „MLD Media” („Noi.md”), SRL „Online Media” („Piataauto.md”), pe site-ul „Curaj.tv” „Blogosfera.md”, „Cotidian.md”, „Moldovenii.md”, „Curaj.net” și „Politic.md” la 23 iulie 2014, 25 iulie 2014, 27 iulie 2014, 8 august 2014, 9 august 2014, 10 august 2014, cu pasajele:

- „Toate numerele de înmatriculare eliberate transportului începând cu 1 ianuarie 2014 și până în prezent ele sunt cu devieri de la lege!” Stema de stat reproducă pe plăcuțele de înmatriculare nu corespunde legii...;

... toate plăcuțele de înmatriculare produse de către ÎS „CRIS „Registru” începând cu 1 ianuarie sunt practic ilegale!;

... pentru a prelua această afacere, care a fost vândută de către stat unui particular, pentru a prelua au făcut un concurs fals!;

Anunțul privind licitația a fost publicată vineri și luni a avut loc licitația!... care este ilegală!;

... utilajul a fost supra-plătit! Cel puțin dublu dar triplu...!;

... pentru fiecare plăcuță de înmatriculare, sa plătit supra plată patru Euro și printr-un singur contract s-au plătit undeva 7 000 000 lei ilegal!";

- Ion Șiman spune că a depistat o serie de ilegalități la Registrul de Stat, unde s-ar fi făcut o licitație fictivă și ilegală, prin care statul a pierdut circa șapte milioane de lei din banii publici";

La data de 8 august 2014, judecătorul de instrucție, Ion Morozon, de la Jud. Buiucani,... a obligat Procuratura Generală să înceapă urmărirea penală pe acest caz";

- Plăcuțele de înmatriculare ale automobilelor, emise în 2014, sunt nevalabile;

Comisia Națională de Heraldică a confirmat că toate plăcuțele de înmatriculare a automobilelor, produse și eliberate în 2014, sunt nevalabile, relatează „Noi.md”;

... reprezentantul ÎS „CRIS,, Registru” a confirmat că reproducerea Stemei de Stat pe plăcuțele de înmatriculare produse și eliberate de întreprinderea respectivă a fost efectuată fără consimțământul CNH;

Procuratura Generală a emis o ordonanță, în care se menționează că chiar dacă va fi confirmat faptul delapidării de câteva milioane de lei din bugetul de stat și vor fi găsiți vinovații, aceștia nu vor fi puși sub acuzare";

- Numerele de înmatriculare moldovenești de tip nou ar putea fi declarate nevalabile;

„Noi.md” face referire și la o ședință în care directorul întreprinderii de stat „CRIS,, Registru” a menționat că designul noilor plăcuțe și implicit a stemei aplicate pe ele, nu a fost anterior coordonat cu Comisia Națională de Heraldică, așa cum prevede procedura legală";

- CONFIRMAT! Toate plăcuțele de înmatriculare ale automobilelor emise în 2014 -SUNT ILEGALE;

Toate plăcuțele de înmatriculare a automobilelor, produse și eliberate de la începutul acestui an-sunt ilegale. Acest fapt a fost confirmat de Comisia Națională de Heraldică (CNH), comunică „Politik.md”;

CNH... a constatat că reproducerea Stemei de Stat pe plăcuțele de înmatriculare emise de ÎS „CRIS „Registru” s-a efectuat cu grave abateri, fiind constatate șapte devieri de la stema etalon;

Dosarul dintre Ion Șiman și ÎS „CRIS „Registru”, pe cauză plăcuțelor de înmatriculare false emise în 2014, continuă;

Petiționarul mai susține că în aceste condiții fiecare cetățean, care deține o plăcuță de înmatriculare emisă în 2014 de ÎS „CRIS” Registru”, poate fi stopat oricând de poliția națională sau de cea dintr-un stat european, mașinafiindu-i reținută”;

- ... la data de 25 octombrie 2013 ÎS „CRIS” Registru” ... a făcut primul pas de preluare ilicită a afacerii vândute de către stat SA „ARTMET”;

... acțiunile instituțiilor Statului față de SA „ARTMET” ... contravin și Legii privind achizițiile publice, deoarece nu a fost publicat un anunț în buletinul achizițiilor publice RM..., iar anunțul publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la data de 31 octombrie 2013, cu doar două zile lucrătoare înaintea ”petrecerii licitației publice”... a fost o ficție, o înscenare de prost gust;

Eu consider că este demonstrat, atacul „raider” asupra investitorului, investițiilor și a înseși uzinei mecanice SA „ARTMET” și eliminarea acesteia de pe piață...;

Deci, SA „ARTMET” a produs plăcuțele de înmatriculare în baza unui concurs și în baza unei garanții a Statului, stabilită prin Hotărâre de Guvern, iar ÎS „CRIS „Registru” folosind pârghiile Statului produce plăcuțe de înmatriculare în afara legii și a oricărui concurs, prin naționalizarea afacerii procurată de la stat în mod transparent și public de către investitorul și finanțatorul SA „ARTMET”;

Eu, Șiman Ion, ...am constatat că Stema de Stat a Republicii Moldova reproducă pe plăcuțele de înmatriculare de către ÎS „CRIS” Registru” este profanată. Comisia Națională de Heraldică a constatat că cu adevărat, Stema de Stat a Republicii Moldova reproducă de către ÎS „CRIS” Registru” pe numerele de înmatriculare este profanată, fiind constatate șapte devieri de la Stema Etalon, nu corespund realității și se recunosc defăimătoare pentru onoarea, demnitatea și reputația profesională a ÎS „CRIS” Registru - succesor în drepturi IP „Agenția Servicii Publice”.

S-a dispus dezmințirea, în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, prin publicarea și difuzarea în condiții similare, prin aceeași modalitate, la aceleași rubrici și pagini, pe aceleași site-uri de socializare (SRL „MLD Media” (Noi.md), SRL „Online Media” (Piațaauto.md), pe site-ul „Curaj .tv”, „Blogosfera.md”, „Cotidian.md”, „Moldovenii.md”, „Curaj.net”, „Politic.md”) de către Ion Șiman și anume, a informației difuzate.

S-a încasat de la Ion Șiman în beneficiul IP „Agenția Servicii Publice”, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 500 lei.

S-a încasat de la Ion Șiman în beneficiul IP „Agenția Servicii Publice” taxa de stat în sumă de 470 de lei.

S-a încasat de la Ion Șiman în beneficiul IP „Agenția Servicii Publice”, cu titlu de cheltuieli pentru citare publică, suma de 360 de lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 23 octombrie 2017, Ion Șiman a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ion Șiman și s-a menținut hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 21 august 2019, Ion Şiman a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curţii de Apel Chişinău.

Iar, la 23 august 2019, Ion Şiman a depus cerere suplimentară, formulată în temeiul art. 60 din Codul de procedură civilă, intitulată ca cerere de recurs de suplinare, majorare şi concretizare.

Recurentul Ion Şiman a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanţei de apel şi a hotărârii primei instanţe, cu pronunţarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Totodată, recurentul a solicitat repunerea în termen a cererii de recurs.

În motivarea recursului, a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că este emisă cu încălcarea drepturilor sale garantate de art. 6 şi 8 CEDO.

Referitor la termenul de declarare a recursului, recurentul a remarcat că aluat cunoaştinţa cu decizia din 12 decembrie 2019 a Curţii de Apel Chişinău, la 21 august 2019 şi începutul curgerii termenului de 2 luni prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, urmează a fi calculat începând cu această dată.

Prin cererea din 4 octombrie 2019, recurentul Ion Şiman a solicitat declararea recursului admisibil şi admiterea acestuia integral.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilităţii recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înştiinţarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinţei timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinţei în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 5 noiembrie 2019, IP „Agenţia Servicii Publice” a depus referinţă la cererea de recurs depusă de Ion Şiman, solicitând să fie declarat inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul constată că recursul înaintat de Ion Şiman urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părţile şi alţi participanţi la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existenţa unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilităţii recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 şi nu conţine nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că la 13 septembrie 2017 a fost pronunţată hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

La 23 octombrie 2017, Ion Șiman a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Inițial ședința de examinare a cererii de apel depusă de Ion Șiman a fost numită pentru 17 octombrie 2018, care, din motivul neprezentării participanților la proces a fost amânată pentru 14 noiembrie 2018 (vol. III, f.d. 26) și ulterior pentru 5 decembrie 2018 (vol. III, f.d. 33), cu dispunerea citării repetate a părților (vol. III, f.d. 19-20, 27-31).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 5 decembrie 2018, în lipsa apelantului Ion Șiman, citat în mod legal, s-a anunțat întrerupere pentru deliberarea și pronunțarea dispozitivului deciziei pentru data de 12 decembrie 2018, când Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei prin care s-a respins apelul declarat de Ion Șiman și s-a menținut hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

La 9 ianuarie 2019, în termenul prevăzut de art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a expediat în adresa lui Ion Șiman copia deciziei integrale din 12 decembrie 2018 (vol. III, f.d. 58), fiind publicată pe pagina web a instanței judecătorești la 14 ianuarie 2019.

Colegiul notează că pentru asigurarea unei jurisprudențe constante și pentru o bună administrare a justiției, instanțele de judecată publică, în mod sistematic, actele lor de dispoziție.

De altfel, o atare posibilitate de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completată prin Legea nr.17 din 5 aprilie 2018, care este aplicată din 1 iunie 2018. Or, după modificări, art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1), coroborat cu art. 389 alin. (4) ale Codului de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și, anume, că decizia din data de 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de 14 ianuarie 2019.

Cu toate acestea însă, demonstrând o neglijență a drepturilor procedurale, Ion Șiman a declarat recursul împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău numai la 21 august 2019, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta fiind unul de decădere și nesusceptibil restabilirii, ceea ce condiționează declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Având în vedere cele menționate supra, Colegiul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 14 ianuarie 2019 recursul fiind depus abia la 21 august 2019, adică peste 7 luni, fără o argumentare plauzibilă a depășirii termenului. Careva probe că recurentul nu a avut acces la textul integral al deciziei nu au fost prezentate.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a publicat în mod eficient decizia contestată iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitiera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Iar, circumstanțele constatate supra denotă că recurentul urma să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu, unde are calitatea de reclamant/apelant.

Respectiv, Colegiul consideră că nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate din vina de comportamentul recurentului.

Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

Astfel, recurentul urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău depusă de Primăria Lăpușna la 4 august 2019 nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a

Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs. Ucraina din 03 aprilie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara recursul înaintat de Ion Șiman, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ion Șiman.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătoria

Maria Ghervas

Victor Burduh